
Secretariaat

P/a Technische Universiteit Delft -
Faculteit Bouwkunde

Julianalaan 134 | 2628 BL Delft
Postbus 5043 | 2600 GA Delft

T +31 (0)15 27 88704

E info@opdrachtgeversforum.nl

I www.opdrachtgeversforum.nl

Het Opdrachtgeversforum in de bouw

Jaarverslag 2020

Ans Rietstra

Hanneke Veldhuis

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Samenstelling Stuurgroep	2
1.2	Samenstelling Ambassadors of Change	3
2	Evaluatie 2020	4
2.1	Inleiding	4
2.2	2020: een bijzonder jaar	4
2.3	Ambassadors of Change	5
2.4	Diner Pensant	6
2.5	Werkgroepen	5
2.6	Leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap	5
3	Reflectie	6
3.1	Tot slot	6
3.2	Thema's stuurgroepvergaderingen	7
3.3	Activiteiten	7
3.4	Werkzaamheden secretariaat	7

1 Inleiding

Het Opdrachtgeversforum in de bouw is opgericht in 2005 en wordt gevormd door een stuurgroep, een tweede kring (de Ambassadors of Change) en een tweetal werkgroepen. De leden van de stuurgroep vertegenwoordigen (semi)publieke organisaties die samen jaarlijks vele miljarden aan opdrachten uitzetten in de markt en daardoor een verschil kunnen maken. Stuurgroepleden worden op persoonlijke titel benoemd en vormen een afspiegeling van verschillende sectoren in het opdrachtgeversveld. Door deze samenstelling ontstaat een krachtig netwerk, een platform voor ideeontwikkeling, uitvoerend en resultaatgericht.

De stuurgroep komt vijfmaal per jaar bijeen om te spreken over verschillende thema's. Doel van de bijeenkomsten is het delen van ervaringen en het gezamenlijk vormgeven van initiatieven om zo een stimulerende invloed uit te oefenen op vernieuwing in de bouw. Maatschappelijk en economisch belang staan daarbij centraal. Naast de stuurgroepvergaderingen vinden er regelmatig bijeenkomsten plaats met vertegenwoordigers van marktpartijen en diverse (branche)organisaties.

Het Opdrachtgeversforum wil een bijdrage leveren aan het professionaliseren van de bouw door het zijn van:

- Een echt forum waar de belangrijkste (semi)publieke opdrachtgevers bij elkaar komen;
- Een netwerk en ontmoetingsplek voor professioneel opdrachtgeverschap in een (semi)publieke context (uitwisseling van ervaringen en ideeën, bespreking van casuïstiek);
- Een kennismakelaar voor professioneel opdrachtgeverschap (kennisontwikkeling en -uitwisseling);
- Een publiek toegankelijke kennisbron voor de ontwikkelde kennis en ervaring.

De stuurgroep wordt ondersteund door een adviseur en het secretariaat. Het secretariaat is gevestigd bij de TU Delft, afdeling *Management in the Built Environment* van de Faculteit Bouwkunde.

1.1 Samenstelling Stuurgroep

In 2020 zijn er twee wisselingen in de stuurgroep geweest. Ilma Merx (gemeente Den Haag) en Joost de Ruig (Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier) hebben de stuurgroep verlaten. Ze zijn opgevolgd door Ronald Nomes (gemeente Den Haag) en Pieter Janssen (Hoogheemraadschap van Delfland).

Samenstelling stuurgroep per 31-12-2020

Stuurgroepleden	Organisatie
Rob Haans	De Alliantie
Bas Takens	Erasmus Universiteit Rotterdam
Ronald Nomes	Gemeente Den Haag
Gerben Wigmans	Gemeente Rotterdam
Pieter Janssen	Hoogheemraadschap van Delfland
Henk Peter Kip	Mitros
Ryan van der Ven	Nationale Politie
Sebastiaan de Wilde	NS Stations

Ans Rietstra (voorzitter)	ProRail
Lindy Molenkamp	Provincie Noord-Holland
René Bleeker	Radboud UMC
Roger Mol	Rijksvastgoedbedrijf
Michèle Blom	Rijkswaterstaat
Mirjam de Boer	Schiphol Group
Marleen Hermans (adviseur)	TU Delft
Hanneke Veldhuis (secretaris)	TU Delft

Ondersteuning	
Yvonne Vredeveld (secretariaat)	TU Delft
Josefien de Wind (student-assistent)	

1.2 Samenstelling Ambassadors of Change

Samenstelling AoC per 31-12-2020

Ambassadors	Organisatie
Jan Theunissen	De Alliantie
Raphael Boegheim	Erasmus Universiteit Rotterdam
Harry Wedema	Gemeente Den Haag
Cedrique Steenkamer	Gemeente Rotterdam
Ron Sierink	Mitros
Inge van den Heuvel (voorzitter)	Nationale Politie
Jerry Lok	NS Stations
Luc Grooten	ProRail
Alexander Bletsis	Provincie Noord-Holland
Erik Boer	Rijksvastgoedbedrijf
Marlotte Koster	Rijkswaterstaat
Marjolein Witteveen	Scheldestromen
David Bruinse	Schiphol Group
Barthjeu Ammerlaan	Stedin
Hanneke Veldhuis	TU Delft

2 Evaluatie 2020

2.1 Inleiding

Het Opdrachtgeversforum in de bouw wil fungeren als aanspreekpunt, kennismakelaar, netwerk en ontmoetingsplek en moet publiek toegankelijk zijn (bedrijfsplan 2018-2022).

Hoewel het Opdrachtgeversforum formeel geen aanspreekpunt is, het heeft immers geen beslissingsbevoegdheid, is het wel een geaccepteerd gesprekspartner in de bouw. Door de diverse samenstelling van de stuurgroep fungeert deze als intermediair tussen de aangesloten organisaties en verschillende instanties, brancheorganisaties en initiatieven zoals bijvoorbeeld de Bouwcampus en de Bouwagenda. Voor het verder brengen van de resultaten van deze relaties is persoonlijk commitment van stuurgroepleden van groot belang: de effectiviteit van het Opdrachtgeversforum valt of staat met de inzet van de stuurgroepleden. Ieder lid voelt zich dan ook aangetrokken tot vernieuwend opdrachtgeverschap en draagt dat binnen de eigen organisatie uit.

Het Opdrachtgeversforum is een kennismakelaar in die zin dat een makelaar bemiddelt en mensen bij elkaar brengt. De stuurgroep en de kring daaromheen – secondanten, Ambassadors, werkgroepen, leerstoel – brengt mensen bij elkaar in de eigen organisatie en tussen organisaties met als resultaat dat er kennis wordt gedeeld.

2.2 2020: een bijzonder jaar

In 2020 werd de wereld getroffen door de Corona pandemie. Ook op het Opdrachtgeversforum heeft deze pandemie grote invloed gehad. De stuurgroepvergadering van februari vond nog in de normale setting plaats, alle overige vergaderingen zijn via Zoom georganiseerd en ingekort. In april en juni is tijdens de online vergaderingen voornamelijk gegaan over de gevolgen van de pandemie op de bouwsector en de verschillende organisaties en de gemaakte/nog te maken afspraken met de keten.

Vanuit de ministeries van BZK en I&W zijn er vanaf maart sectorbrede overleggen opgestart om te komen tot goede afspraken over doorbouwen tijdens de pandemie. In het ‘afstemmingsoverleg Corona opdrachtgevers’ zijn veel opdrachtgevers en het secretariaat van het forum vertegenwoordigd. In deze overleggen werden de gemaakte afspraken met de markt tegen het licht gehouden en werd afgestemd hoe om te gaan met (financiële) claims van de markt. Een sterk netwerk waarin kennis wordt gedeeld en vooruit wordt gekeken naar de samenwerking met de markt na de pandemie.

Tijdens de vergaderingen van september en december is er online vergaderd waarbij naast Corona veiligheid weer hoog op de agenda stond. In het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid over de instorting van het dak van het AZ-stadion wordt het Topoverleg Veiligheid aangeschreven en worden aanbevelingen gedaan die grote gevolgen hebben voor gebouweigenaren. Er sluiten een aantal organisaties aan bij het Rijksvastgoedbedrijf om een reactie voor te bereiden.

Het thema ‘uitbesteden aan de markt’ werd besproken aan de hand van een casus van de Nationale Politie. De vragen ‘hoeveel doe je zelf, wat besteed je uit en waarom’ werden vanuit het organisatie-perspectief benaderd.

2.3 Ambassadors of Change

De Ambassadors of Change zijn de schakel tussen de bestuurders en de organisatie en tussen de verschillende organisaties. Een groep van jonge en fris denkende doeners uit de gelederen van het forum. Doelstelling van de Ambassadors is het expliciet en breed delen van kennis en het netwerk verstevigen. Door het inzetten van netwerken in de eigen organisaties, met andere opdrachtgevers en de markt, wordt een verbinding tussen kennis, projecten en maatschappelijke opgaves gemaakt.

In de ideale situatie schuift er elke stuurgroepvergadering een wisselende vertegenwoordiging van de Ambassadors aan bij de stuurgroep om een agendapunt in te vullen, de stuurgroep alert te houden en te prikkelen. Ze halen op wat er gebeurt in de organisaties en controleren of ambities reëel zijn. In 2020 is er als gevolg van de Corona pandemie alleen in februari en september een bijdrage van de Ambassadors geweest.

Wel hebben de Ambassadors elke maand een inspirerende online sessie gehouden over o.a. het vroegtijdig betrekken van de markt, Vested en de voor- en nadelen van digitaal werken en welke tools kan je daar goed bij gebruiken.

2.4 Werkgroepen

Ook de werkgroep Circulaire Bouweconomie, gestart in het najaar van 2017, heeft in 2020 digitaal doorgewerkt. In 2020 waren er vijf bijeenkomsten, waarin vooral kennis en ervaringen werden gedeeld. De leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap neemt deel aan de werkgroep zodat wetenschappelijke kennis en praktijk samen optrekken. De leden van de werkgroep staan steeds in verbinding met andere initiatieven, zoals Platform CB'23 en het transitieteam circulaire bouweconomie.

De werkgroep BIM opdrachtgevers (BOG) is in 2014 opgericht. De deelnemers willen vanuit hun rol als opdrachtgever-eigenaar-beheerder van vastgoed en kunstwerken in Nederland, gezamenlijk maximaal bijdragen aan de ontwikkeling van uniforme informatienormen en uitwisselingsafspraken in de bouwsector. De input werd afgestemd met het Opdrachtgeversforum in de bouw en met de Bouw Informatie Raad (BIR). De context waarin de BOG opereert is in 2020 veranderd door de komst van de DigidealGO, waarmee een bredere digitaliseringsagenda is gemoeid. In deze context is ook de BIR overgegaan in de Bouw Digitaliserings Raad (BDR). Dorien Jongeneel (RWS) vertegenwoordigt de opdrachtgevers in de BDR.

In het bestuur van het BIM-loket zitten twee leden vanuit de BOG die de opdrachtgevers vertegenwoordigen: in 2020 waren dat Peter Luske (Schiphol) en Maaïke Beerepoot (RWS) voor respectievelijk B&U en GWW.

2.5 Leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap

De leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap werkt aan de hand van een meerjarig onderzoeksprogramma dat in overleg met het Opdrachtgeversforum is opgesteld. In dit programma zijn drie onderzoeksthema's gedefinieerd: publieke waarden in het opdrachtgeven, samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en professionele organisatiestructuren voor opdrachtgeverschap. Er waren in 2020 drie PhD's bezig met onderzoek op deze thema's. Naast deze jonge onderzoekers zijn er diverse medewerkers betrokken bij onderwijs, onderzoek en valorisatie. Op projectbasis wordt er samengewerkt met andere universiteiten (zoals de VU, Universiteit Twente, TU Eindhoven en Radboud Universiteit Nijmegen),

opdrachtnemers en opdrachtgevende organisaties die geen lid zijn van het Opdrachtgeversforum. In 2020 heeft de leerstoel een aantal Webinars voor Aedes en masterclasses voor Rijkswaterstaat en de waterschappen georganiseerd. Ook heeft de leerstoel meegewerkt aan het Diner Pensant.

2.6 Diner Pensant

Ook het Diner Pensant is in 2020 helemaal digitaal georganiseerd. Toen in mei duidelijk werd dat live niet mogelijk was, zijn alle zeilen bijgezet. Samen met Racoon Serious Gaming, de Ambassadors of Change en de leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap heeft het secretariaat een bijzonder evenement neergezet: Expeditie Pensant: een blik op de toekomst.

Omdat er geen gastheer was, heeft elke organisatie een bijdrage geleverd aan de reiskalender, een webpagina en een filmpje die in de weken voorafgaand aan het Diner beschikbaar kwamen. Hierin lieten de leden van het Opdrachtgeversforum zien hoe zij zich voorbereiden op de toekomst. De reiskalender en het borrelpakket werden twee weken voor het Diner Pensant bij de deelnemers thuisbezorgd. Met een programma vol uitdagingen inspireerden we elkaar online.

Het aantal deelnemers was ongekend hoog en de waardering groot, ondanks dat een aantal bezoekers last had van technische problemen.

3 Vooruitblik

De opgave waar publieke opdrachtgevers voor staan wordt steeds complexer. De wereld is in transitie en niet alleen door de gevolgen van de Corona pandemie. De klimaatveranderingen vragen om duurzame oplossingen, de mondige burger eist inspraak, er moet meer aandacht voor beheer en onderhoud van infra komen en er moeten heel veel woningen worden gebouwd. Deze grote publieke opgave vraagt om nieuwe werkwijzen en systeemveranderingen. Innovatieve ontwerp- en productietechnologieën en digitalisering zijn daarbij hard nodig.

Het Opdrachtgeversforum in de bouw biedt hiervoor een robuust netwerk. Het netwerk vergroot de slagkracht van organisaties en biedt een podium voor initiatieven van en door de leden. Samen zijn de leden een echte 'doorzettingsmacht': voor veranderingen in de sector zijn samenwerkende opdrachtgevers van cruciaal belang. Door samen te werken in nieuwe arrangementen kunnen we processen aanjagen en inkoop inzetten voor innovatie.

De tweemaandelijksse bijeenkomsten zijn zinvol voor het uitwisselen van kennis, inspiratie en het bespreken van casuïstiek. Hierbij gaat het niet alleen om het delen van goede voorbeelden, maar ook om het delen van ervaringen met complexe opgaven, vraagstukken en het leren van fouten. Hiervoor is een open en veilige omgeving nodig, waar stuurgroepleden en Ambassadors zich kwetsbaar durven opstellen.

Van de stuurgroep kan niet worden verwacht dat zij gezamenlijk beslissingen nemen: de leden zitten op persoonlijke titel en hebben een zeer diverse achterban. Wel kan de stuurgroep gezamenlijk initiatieven ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid en circulariteit, en richting geven, bijvoorbeeld in de gezamenlijke programma's van de Bouwcampus.

3.1 Thema's stuurgroepvergaderingen

- 20.02.2020 Veiligheid in de bouw: update van het gesprek dat Ans Rietstra had met de OvV en de bijdrage van het Opdrachtgeversforum aan de implementatie van de voorstellen.
Verslag Dutch Davos sessies
Cartesiusdriehoek: casus gebiedsontwikkeling NS
Seriematige bouwopdrachten bij NS met reflectie leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap
- 15.04.2020 Gevolgen Corona voor de organisaties en de sector
- 17.06.2020 Gevolgen Corona voor de organisaties en de sector
Veiligheid in de bouw
- 30.09.2020 Casus Politie 'volop in beweging: wat besteed je uit en wat doe je zelf?'
- 16.12.2020 Veiligheid in de bouw: een nieuw rapport van de OvV.

3.2 Activiteiten

- 28.10.2020 Expeditie Pensant: een blik op de toekomst

3.3 Werkzaamheden secretariaat

- Vooroverleg met voorzitter, adviseur en secretaris voor de stuurgroepvergaderingen;
- Voorbereiding en verslaglegging vijf stuurgroepvergaderingen;
- Deelnemen aan bijeenkomsten en ondersteunen van Ambassadors of Change;
- Deelnemen aan vergaderingen en ondersteunen van Werkgroep Circulaire Bouweconomie;
- Deelnemen en verslaglegging Afstemmingsoverleg Corona Opdrachtgevers;
- Contact onderhouden met BOG;
- Organisatie InfraTech, Werksessie en Forumcafé's;
- Organisatie TOPoverleg;
- Contact onderhouden met diverse organisaties (PIANOo, De Bouwcampus, Neerlands Diep, BOG, de Bouwagenda, etc.);
- Organisatie Diner Pensant;
- Communicatie en website actueel houden;
- Informatieverzoeken afhandelen;
- Financiële jaarafroning en lopende financiën.